

Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти
відповідно до тенденцій розвитку українського та світового ринків праці

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. І. ПИРОГОВА

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІДПОВІДНО ДО ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО РИНКІВ ПРАЦІ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

26 лютого 2025 року

колаборації між спеціальностями: міждисциплінарні навчальні команди (наприклад, студенти-медики, фармацевти та біологи працюють над спільними проектами);

стандартизація та акредитація: оновлення освітніх стандартів, а саме розробка навчальних планів, що відповідають глобальним компетенціям (наприклад, WFME – World Federation for Medical Education);

регулярна акредитація викладачів: тренінги з педагогіки, сучасних методик навчання та цифрових технологій;

курси з комунікації для викладачів для розвитку ефективного спілкування з молодими поколіннями студентів;

використання педагогічних інновацій: інтерактивні методи викладання (PBL – Problem-Based Learning, TBL – Team-Based Learning);

орієнтація на громадське здоров'я: акцент на промоцію здорового способу життя, профілактику хронічних захворювань та епідеміологію.

портфолію студента: документування прогресу, досягнень та успіхів під час навчання;

гнучкість програм: оперативна інтеграція нових знань та технологій у навчальний процес.

Висновки. Модернізація освітніх програм є ключовим фактором у забезпеченні відповідності підготовки студентів сучасним викликам ринку праці. Зміни в системі вищої освіти мають бути спрямовані на створення динамічних, гнучких та практично орієнтованих програм.

Викладена стратегія дозволить створити динамічну та сучасну систему підготовки медичних фахівців, яка відповідатиме викликам XXI століття.

Трухманова С. Л., Лациба В.П., Іванова Н. В., Ратушняк І. І., Бобело В. С.

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ, ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ, ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ, ЕТИКИ ТА ЕСТЕТИКИ, СОЦІОЛОГІЇ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Здобувачі вищої освіти орієнтуються на потреби сучасного ринку праці, де з'являються додаткові вимоги до працівників, пов'язані з сучасними технологічними і соціальними змінами.

У курсі вивчення соціогуманітарних дисциплін загалом та вказаних зокрема нагально вимагається вдосконалити методи викладання, включити до розгляду комплексні питання, що змінюють підхід до багатьох завдань.

Так, в умовах глобалізаційних процесів набувають особливої актуальності питання розуміння можливостей комунікації та формування нових соціальних мереж, реалії міграційних процесів і культурних паттернів, набуття комп'ютерної грамотності та вміння працювати зі штучним інтелектом, застосування системного і комплексного мислення для аналізу багатовимірних соціальних об'єктів тощо. Значної уваги вимагають особливості мультикультурного суспільства, яке є складним соціальним середовищем.

Вдосконалення методів викладання історії та культури України, історії світової культури, політичної культури, етики та естетики, соціології допоможе

сформувати системність в отримванні та аналізі інформації, дозволить уникнути фрагментарного та неповного, кліпового мислення. Диференційований і плановий підхід до інформації буде сприяти структуризації знання і кращому його засвоєнню і використанню в подальшому студентами таких спеціальностей, як «Медицина», «Педіатрія», «Медична психологія», «Фармація, промислова фармація», «Стоматологія».

Потрібно підкреслити надзвичайно важливе значення вивчення соціогуманітарних дисциплін для студентів наступних спеціальностей: «Менеджмент в охороні здоров'я», «Громадське здоров'я», «Терапія та реабілітація», «Психологія», при підготовці до яких студенти опанують базові знання функціонування сучасного суспільства, його історії, політики та культури, набудуть основ громадянської грамотності та патріотизму, моральних засад майбутньої професійної діяльності. Викладачі кафедри філософії та суспільних наук приділяють значну увагу вдосконаленню методів викладання згідно з вимогами вищої школи та сучасних програм, наполегливо працюють над підвищенням свого професійного і методичного рівня, використовують сучасні технології і креативні рішення в процесі викладання дисциплін соціогуманітарного циклу. Варто зазначити, що викладати комплекс суспільних дисциплін можна не лише аудиторно, а й крокуючи вулицями міста. Вінниця зберегла чимало історичних і культурних локацій, зокрема пов'язаних і з медичною справою, що дає змогу креативно використовувати їх як інтерактивну навчальну аудиторію.

Для таких же спеціальностей, які знаходяться лише в процесі впровадження в освітній процес, наприклад, «Ерготерапія», «Медична лабораторна діагностика», «Медсестринство», «Парамедик», «Військовий фельдшер», соціогуманітарні дисципліни будуть становити світоглядну основу для соціальної і професійної діяльності, надавати наснагу і потужну мотивацію в їх благородній праці, озброять знаннями для ефективного надання медичної допомоги.

Окреме місце в навчальному процесі займає завдання суб'єктивного визначення достатньої кількості інформації, що викликає полярні проблеми: як мінімізацію зусиль деякими студентами, так і переоцінку власних можливостей і інформаційне перевантаження. Складність збалансованого споживання інформації поєднується із потребою дотримання інформаційної гігієни для збереження здорового способу життя студента, що висуває додаткові вимоги для викладача.

Ще одним аспектом організації навчального процесу є питання особистої інформаційної безпеки, яке при використанні студентами нових технологій стає гостро актуальним та вимагає від викладача вмінь і навичок роботи з комп'ютерами, мережами та штучним інтелектом і значних зусиль по включенню нових методів і прийомів у процес викладання, який ускладнюється сучасними проблемами військового стану.

Також в умовах сучасної ринкової економіки та популярності прагматичних ідей постає проблема збереження високих моральних якостей майбутніх медичних працівників, формування у них загальнолюдського гуманістичного світогляду, можливостей сприяти його поширенню серед широких верств населення, що враховується викладачами у методиках викладання соціогуманітарних дисциплін.

Отже, удосконалення методик викладання суспільних дисциплін у сучасних умовах є важливим чинником формування всебічно розвиненого, морально відповідального та професійно підготовленого фахівця-медика.

Трухманова С. Л., Іванова Н. В., Ратушняк І. І.

НЕОБХІДНІСТЬ ВИВЧЕННЯ СОЦІОЛОГІЇ ЯК БАЗОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Становлення медичного працівника в сучасних умовах пов'язане не лише із засвоєнням суто медичних дисциплін, але і з набуттям соціальних вмінь: вміти спілкуватись, розпізнавати проблеми, реагувати на них і вирішувати складні завдання, пов'язані з особистим здоров'ям хворих та суспільним здоров'ям загалом.

Лікар в усі періоди розвитку людства мав значну соціальну відповідальність та широкі повноваження перед обличчям спільноти, як представник інтелектуальної еліти, інтелігенції свого народу. Він був і залишається джерелом і провідником знань, авторитетної думки для громадян, орієнтується у соціальних змінах і викликах часу. Сама професія лікаря публічна, громадська, пов'язана з впливом на свідомість людей та їх поведінку. Лікар представляє інтереси середнього класу, несе гуманістичні демократичні ідеї, формує громадянське суспільство, здорову сім'ю, впливає на поширення здорового способу життя. Зрозуміло, що медик повинен мати інтегральні уявлення про соціум, добре орієнтуватись у суспільному просторі для прийняття сучасних зважених рішень, передбачати суспільні потреби в нових знаннях та послугах, запобігати конфліктам, стигматизації, віковій, гендерній та іншим видам дискримінації, організувати психологічну допомогу воїнам, пораненим, особам з інвалідністю, з ПТСР, використовуючи набуті соціологічні знання.

Вивчення соціології на першому курсі університету надає студенту важливі інструменти для подальшої наукової роботи, можливість використання методів збору соціологічної інформації при підготовці курсових, дипломних робіт, а також проведення соціологічних досліджень в галузі охорони здоров'я. В подальшому медик зможе здійснювати соціологічний моніторинг стану здоров'я населення, його медичної компетентності, обізнаності щодо епідеміологічних, гігієнічних норм і вимог, поводження з дітьми та оцінки їх здоров'я, здійснення паліативної допомоги, швидкої допомоги, першої допомоги в умовах надзвичайних ситуацій, а також моніторинг розповсюдження хімічних та нехімічних форм залежності серед молоді, поширення інфекційних та неінфекційних хвороб, що набули соціального значення, поведінки медичного персоналу у закладах охорони здоров'я тощо.

Перебуваючи на посаді керівника медичного закладу, лікар може краще орієнтуватись в організації ефективної роботи колективу, використовуючи набуті в університеті соціологічні знання. Проблеми інтеграції, планування, раціонального розподілу соціальних ролей, профілактика конфліктів, управління якістю медичної допомоги, ефективна взаємодія працівників стануть не стільки проблемами, скільки вирішуваними завданнями.

Загалом, потрібно підкреслити, що медичні працівники формують особливу медичну субкультуру в суспільстві, де проявляють високі моральні якості і служать прикладом відповідальної соціальної поведінки.